

FAKTURA VAT

w pytaniach i odpowiedziach

Paweł Barnik, Karolina Gierszewska

PRAWO W PRAKTYCE

2. WYDANIE POSZERZONE

FAKTURA VAT

w pytaniach i odpowiedziach

Paweł Barnik, Karolina Gierszewska

PRAWO W PRAKTYCE

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

2. WYDANIE POSZERZONE

Stan prawny na 1 maja 2018 r.

Wydawca
Grzegorz Jarecki

Redaktor prowadzący
Kinga Zając

Opracowanie redakcyjne i łamanie
JustLuk

Poszczególne rozdziały napisali:
Paweł Barnik – 15–24
Karolina Gierszewska – 1–14

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by
Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2018

ISBN 978-83-8124-671-2

2. wydanie poszerzone

Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl
www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	21
Wstęp	23
Rozdział 1	
Co to jest faktura?	25
Rozdział 2	
Jaka jest podstawa prawna wystawiania faktur?	27
Rozdział 3	
Dla jakich transakcji istnieje obowiązek wystawienia faktury?	30
3.1. Jakie transakcje rodzą bezwzględny obowiązek wystawienia faktury?	30
3.1.1. Sprzedaż	30
3.1.2. Świadczenia VAT NP	32
3.1.3. Zaliczki	33
3.1.4. Sprzedaż wysyłkowa	35
3.2. Jakie transakcje nie rodzą bezwzględnego obowiązku wystawienia faktury?	36
Rozdział 4	
Podmiot obowiązany do wystawienia faktury	39
4.1. Kto jest zobowiązany wystawić fakturę?	39

4.2.	Czy fakturę może wystawić jedynie czynny podatnik VAT?	42
4.3.	W jaki sposób swoje transakcje dokumentuje podatnik zwolniony z VAT?	42
4.4.	Czy fakturę można wystawić przed formalną rejestracją na potrzeby VAT?	44
4.5.	Co to jest samofakturowanie i jakie zasady umożliwiają jego zastosowanie?	45
4.6.	Czy fakturę może wystawić osoba trzecia?	54

Rozdział 5

	Kiedy nie ma obowiązku wystawienia faktury?	56
5.1.	Kiedy nie ma obowiązku wystawienia faktury?	56
5.2.	W jaki sposób dokumentować sprzedaż na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej? ...	58
5.3.	Czy można wystawić fakturę na rzecz osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej bez jej żądania?	60
5.4.	Sprzedaż na rzecz osoby fizycznej dokumentowana paragonem fiskalnym oraz fakturą – jaki dokument wykazać w JPK	61
5.5.	W jaki sposób dokumentować sprzedaż zwolnioną od VAT?	61
5.6.	Zaliczka na poczet WDT	63
5.7.	Zaliczka na poczet mediów	66

Rozdział 6

	Dane (wspólne) dotyczące (prawie) wszystkich rodzajów faktur	71
6.1.	Jakie są obowiązkowe dane, które powinny znaleźć się na fakturze?	71
6.2.	Czy faktura musi być oznaczona sformułowaniem „Faktura VAT”?	74
6.3.	Czy faktura może posiadać w tytule sformułowanie „Faktura VAT”?	74
6.4.	Czy faktura może zawierać oznaczenia „Invoice” lub „Rechnung”?	75

6.5.	Jaka numeracja faktury jest dopuszczalna zgodnie z przepisami podatkowymi?	77
6.6.	Czy na fakturze można powoływać skróty nazw podatnika i nabywcy?	78
6.7.	Czy na fakturze można podać nazwę oddziału/jednostki wewnętrznej zamiast nazwy podatnika?	82
6.8.	Czy na fakturze można podać dwa podmioty w polu „nabywca”?	85
6.9.	Czy na fakturze można podać podmiot, który jest płatnikiem świadczenia?	86
6.10.	Jaki podmiot wskazywać w polu „nabywca” w przypadku jednostki samorządu terytorialnego i jej jednostek/zakładów budżetowych?	89
6.11.	Czy można na fakturze używać sformułowania „sprzedawca” zamiast „podatnik”?	91
6.12.	Czym jest data wystawienia faktury?	92
6.13.	Czym jest data sprzedaży na fakturze?	93
6.14.	Czy można na fakturze używać sformułowania „data sprzedaży” zamiast „data dostawy”?	100
6.15.	Co oznacza sformułowanie, że datę sprzedaży wskazuje się na fakturze, o ile taka data jest określona?	101
6.16.	Czy mogę w ogóle nie wykazywać daty sprzedaży?	103
6.17.	Co oznacza sformułowanie „data dokonania dostawy” (jaki to moment)?	105
6.18.	Co oznacza sformułowanie „data wykonania usługi” (jaki to moment)?	111
6.19.	Data sprzedaży na usługach zakończonych protokołem zdawczo-odbiorczym	112
6.20.	Czy faktura, na której użyto określenia „data sprzedaży”, gdy data sprzedaży jest tożsama z datą dokonania dostawy towarów lub wykonania usługi, będzie uznana za fakturę wystawioną prawidłowo?	115
6.21.	Jak szczegółowo należy opisywać przedmiot transakcji na fakturze?	117
6.22.	Czy faktura musi zawierać informację o rabatach?	122

6.23.	Czy na fakturze można dopisywać informacje dodatkowe, np. termin płatności lub numer rachunku bankowego?	123
6.24.	Czy należność na fakturze trzeba wykazywać tylko w polskich złotych, czy można też dokonać tego w walucie obcej?	124
6.25.	Czy faktura może być dwuwalutowa?	126
6.26.	Czy faktura może być sporządzona tylko w języku obcym?	127
6.27.	Czy faktura może być dwujęzyczna?	129
6.28.	Czy przy zakupie paliwa na fakturze trzeba/można umieszczać numer rejestracyjny pojazdu?	130
6.29.	Czy faktura musi zawierać podpisy stron transakcji?	131
6.30.	Czy na fakturze należy podawać symbol klasyfikacji statystycznej PKWiU lub PKOB?	132
6.31.	Jak zaokrąglić kwotę VAT na fakturze?	132
6.32.	W ilu egzemplarzach należy wystawić fakturę?	134
6.33.	Czy istnieje oryginał/kopia faktury?	134
6.34.	Czy należność ogółem musi być na fakturze wskazana słownie?	135
6.35.	Wygląd formalny faktury	135

Rozdział 7

Faktura wystawiana dla określonych typów transakcji

– co powinna zawierać dodatkowo,

a czego zawierać nie musi?	137
7.1. Transakcje opodatkowane poza terytorium Polski (tzw. faktura VAT NP)	138
7.2. Faktura, gdy podatnikiem jest nabywca towarów/ usługobiorca usług (a transakcja jest opodatkowana na terytorium Polski)	143
7.3. Sprzedaż dokonana przez małego podatnika rozliczającego się metodą kasową	145
7.4. W jakich jeszcze przypadkach należy na fakturze podawać adnotację „metoda kasowa”?	147
7.5. Samofakturowanie	150
7.6. Opodatkowanie marżą	151

7.7.	Faktura, gdy transakcja jest zwolniona od opodatkowania VAT (zw.)	154
7.8.	Faktury wystawiane przez organy egzekucyjne i komorników	157
7.9.	Faktury wystawiane przez przedstawiciela podatkowego	159
7.10.	Wewnątrzwspólnotowa dostawa nowych środków transportu	160
7.11.	Wewnątrzwspólnotowa transakcja trójstronna uproszczona	162
7.12.	Faktura VAT RR	164
7.13.	Faktury wystawiane przez podatników, których obrót nie przekroczył 200 000 zł	168
7.14.	Gdzie na fakturze umieszczać dodatkowe informacje? ...	171

Rozdział 8

Faktura dokumentująca zaliczkę	172
8.1. Co to jest zaliczka?	172
8.2. W jakich przypadkach wystawia się fakturę dokumentującą zaliczkę?	175
8.3. Kiedy nie ma obowiązku wystawienia faktury dokumentującej zaliczkę?	179
8.3.1. Bezwarunkowy brak obowiązku wystawienia faktury zaliczkowej	179
8.3.2. Warunkowy brak obowiązku wystawienia faktury zaliczkowej	185
8.4. Informacje, jakie powinna zawierać faktura dokumentująca zaliczkę	186
8.5. Czy można wystawić fakturę zaliczkową uproszczoną? ...	189
8.6. Kolejna faktura zaliczkowa – czym się wyróżnia?	190
8.7. Jaki dokument należy wystawić, gdy następuje zwrot zaliczki?	191
8.8. Co powinno wystąpić najpierw – zwrot zaliczki czy wystawienie faktury korygującej?	192
8.9. Jaki jest termin na wystawienie faktury dokumentującej otrzymanie wynagrodzenia przed sprzedażą?	193

8.10.	Jak postąpić w sytuacji, gdy wystawiono fakturę zaliczkową, a zaliczki nie otrzymano?	194
8.11.	Błędy w fakturze zaliczkowej	199

Rozdział 9

Faktura końcowa (gdy wcześniej były wystawione faktury zaliczkowe)	201	
9.1.	Kiedy trzeba wystawić fakturę rozliczeniową?	201
9.2.	Kiedy nie ma obowiązku wystawienia faktury rozliczeniowej?	203
9.3.	Czy można wystawić fakturę rozliczeniową, gdy zaliczka opiewała na 100% należności?	204
9.4.	Jak powinna wyglądać faktura rozliczeniowa?	206
9.5.	Co zrobić, jeśli wartość wpłaconej zaliczki była jednak wyższa od wartości sprzedanego towaru?	210

Rozdział 10

Faktura uproszczona	211	
10.1.	Kiedy można wystawić fakturę uproszczoną?	211
10.2.	Czy jeżeli sprzedaję towary/usługi do kwoty 450 zł brutto, to muszę wystawiać faktury uproszczone?	211
10.3.	Kiedy nie wolno wystawić faktury uproszczonej?	212
10.4.	Czy fakturę uproszczoną można wystawić na rzecz osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej?	213
10.5.	Czy każdy podatnik może wystawić fakturę uproszczoną?	213
10.6.	Jakie elementy musi zawierać faktura uproszczona?	214
10.7.	Jakich elementów nie musi zawierać faktura uproszczona?	215
10.8.	Czy na fakturze uproszczonej mogę wykazać więcej elementów niż obowiązkowe?	217
10.9.	Czy na fakturze uproszczonej trzeba/można wykazywać stawkę VAT?	217
10.10.	Faktura uproszczona a paragon fiskalny – czy paragon może zastąpić fakturę uproszczoną?	218

Rozdział 11

W jaki sposób przeliczać na fakturze wartości wykazane w walucie obcej?	223
11.1. Czy na fakturze można wykazać należność w walucie innej niż polska?	223
11.2. Jaki przepis reguluje kwestię przeliczania kwot wyrażonych w walutach obcych dla celów VAT?	224
11.3. Jakie są zasady przeliczania kwot wyrażonych w walutach obcych dla celów VAT?	225
11.4. Studium przypadków	227
11.5. Faktury otrzymywane od kontrahentów zagranicznych	234
11.6. Czy zastosowany kurs waluty muszą ujawniać na samej fakturze?	237
11.7. Jaki kurs waluty należy zastosować na fakturze korygującej?	238
11.8. Inny sposób przeliczenia walut dla określonych typów transakcji	242

Rozdział 12

Refaktura	243
12.1. Co to jest refaktura i kiedy się ją wystawia?	243
12.2. Czy można odsprzedać to, co nie wchodzi w zakres głównej działalności przedsiębiorstwa?	245
12.3. Czy refaktura powinna zawierać adnotację „refaktura”?	246
12.4. Czy wystawienie refaktury nakłada na podatnika jakies szczególne obowiązki?	247
12.5. Jaka powinna być data wystawienia refaktury?	247
12.6. Jaka powinna być data sprzedaży na refakturze?	248
12.7. Czy na refakturze można stosować marżę?	249
12.8. Czy na refakturze zawsze należy stosować tę samą stawkę podatku, która była na pierwotnej fakturze?	250
12.9. Czy dodanie do refakturowanej kwoty marży może wpłynąć na stawkę podatku?	259
12.10. Jak postępować, gdy odsprzedaż usług następuje na rzecz podmiotu zagranicznego?	260

Rozdział 13

Jakie dokumenty są uznawane za fakturę?	262
13.1. Opłaty za autostrady, bilety, opłaty trasowe	262
13.2. Dokumenty finansowe	264

Rozdział 14

Pro forma	266
14.1. Co to jest faktura pro forma?	266
14.2. Czy faktura pro forma wywołuje skutki w VAT?	267

Rozdział 15

Termin na wystawienie faktury	272
15.1. Jaki jest zasadniczo maksymalny termin na wystawienie faktury?	272
15.2. Jakie są wyjątki od zasady ogólnej?	273
15.3. Jaki jest maksymalny termin na wystawienie faktury, w przypadku gdy sprzedawca nie miał obowiązku jej wystawienia, a otrzymał żądanie jej wystawienia od nabywcy?	275
15.4. Jaki jest minimalny termin na wystawienie faktury?	277
15.5. Jak liczyć termin na wystawienie faktury?	279
15.6. Kiedy nie ma obowiązku stosowania minimalnego terminu wystawienia faktury?	280
15.7. Jakie są szczególne terminy na wystawienie faktury?	282
15.8. Jaki jest termin na wystawienie faktury, gdy nabywca zażąda jej wystawienia?	283
15.9. Jaki jest termin na wystawienie faktury, gdy nabywca początkowo występuje jako osoba fizyczna nieprowadząca działalności, a następnie żąda wystawienia faktury jako przedsiębiorca?	285
15.10. Kiedy wystawić fakturę, gdy nie zwrócono opakowań zwrotnych?	287
15.11. Termin wystawienia faktury w przypadku świadczenia usług w zakresie kontroli i nadzoru ruchu lotniczego	288
15.12. Jak wystawiać fakturę w usługach budowlanych?	288
15.13. Jak wystawiać fakturę w usługach transportowych i spedycyjnych?	291

15.14. Jak wystawiać fakturę w usługach najmu/dzierżawy?	292
15.15. Jak wystawiać fakturę w dostawach/usługach rozliczanych okresowo?	293
15.16. Jak wystawiać fakturę w eksporcie towarów?	294
15.17. Jak wystawiać fakturę w wewnątrzspółnotowej dostawie towarów?	294
15.18. Jak wystawiać fakturę w eksporcie usług (tzw. fakturę NP)?	295
15.19. W jakim terminie wystawić refakturę?	295
15.20. W jakim terminie należy wystawić fakturę pro forma? ..	298

Rozdział 16

Faktury zbiorcze	299
16.1. Co to jest faktura zbiorcza?	299
16.2. W jakich sytuacjach można wystawiać faktury zbiorcze? ...	299
16.3. Jaką datę sprzedaży należy podać na zbiorczej fakturze?	302

Rozdział 17

Zasady przechowywania faktur	304
17.1. Jak długo należy przechowywać faktury?	304
17.2. W jaki sposób należy przechowywać faktury?	305
17.3. Co to jest kontrola biznesowa?	307
17.4. Czy stosowanie kontroli biznesowych wiąże się z obowiązkiem wprowadzenia regulaminów fakturowania?	309
17.5. Czy faktury wystawione (otrzymane) w formie papierowej można przechowywać elektronicznie?	311
17.6. Czy faktury wystawione (otrzymane) i przesłane elektronicznie można przechowywać w formie papierowej?	313
17.7. Czy o sposobie przechowywania faktur elektronicznie należy poinformować organ podatkowy?	315

Rozdział 18

Faktury korygujące	318
18.1. Kiedy istnieje obowiązek wystawienia faktury korygującej?	318

18.2.	Czy kupujący może wystawić fakturę korygującą?	320
18.3.	Jakie dane powinna zawierać faktura korygująca?	321
18.4.	Czy fakturę korygującą trzeba oznaczać słowami „FAKTURA KORYGUJĄCA”?	328
18.5.	Czy istnieje możliwość wystawienia zbiorczej faktury korygującej?	329
18.6.	Czy zbiorczą fakturą korygującą można objąć wszystkie towary, ale jedynie z konkretnej wybranej grupy towarowej?	334
18.7.	Jakie dane musi posiadać zbiorcza faktura korygująca? ...	338
18.8.	Zbiorcza faktura korygująca a sprzedaż według różnych stawek VAT	342
18.9.	Jaki kurs waluty przyjąć w zbiorczej fakturze korygującej? ...	343
18.10.	Jakie dane powinna zawierać faktura korygująca dotycząca zwrotu towarów lub zaliczek?	344
18.11.	Jakie dane powinna zawierać faktura korygująca, gdy wystawia się ją po podwyższeniu ceny lub po stwierdzeniu pomyłki?	346
18.12.	Czy prawidłowe jest wskazywanie na fakturze korygującej informacji „przed korektą/po korekcie”?	348
18.13.	Czy faktura korygująca musi zawierać informację o przyczynie jej wystawienia?	349
18.14.	Czy fakturę korygującą należy potwierdzić u nabywcy?	350
18.15.	Kiedy nie ma obowiązku potwierdzenia faktury korygującej?	354
18.16.	Kiedy należy ująć korektę <i>in plus</i> ?	359
18.17.	Czy wypłatę premii pieniężnej należy dokumentować fakturą korygującą?	362
18.18.	Jakie są skutki zastosowania na fakturze błędnej stawki VAT?	365
18.19.	Czy można wystawić fakturę korygującą do faktury korygującej?	366
18.20.	Czy za pomocą faktury korygującej można zmienić datę sprzedaży?	367
18.21.	Czy za pomocą faktury korygującej można zmienić datę wystawienia faktury?	368

18.22. Czy za pomocą faktury korygującej można zmienić termin płatności faktury (nawet gdy już jest po terminie)?	370
18.23. Czy faktura korygująca może służyć do anulowania faktury?	370
18.24. Czy faktura korygująca musi być wystawiona, jeśli faktura pierwotna zawiera informację o skonczie?	371
18.25. Czy istnieje obowiązek wystawienia faktury korygującej w przypadku sprzedaży detalicznej, do której wystawiono fakturę?	372
18.26. Czy można wystawić fakturę korygującą do transakcji objętych już przedawnieniem podatkowym?	375
18.27. Czy można wystawić fakturę korygującą „do zera” i nową fakturę, gdy nabywca chce otrzymać tylko poprawny dokument, a nie fakturę korygującą błąd?	376
18.28. Czy istnieje konieczność wystawienia korekty „do zera” i nowej faktury, jeśli wystawiona faktura wzywająca do zapłaty zaliczki/przedpłaty została wystawiona przedwcześnie (czyli niezgodnie z przepisami ustawy o VAT)?	378
18.29. Czy brak adnotacji na fakturze umożliwia wystawienie korekty z pominięciem niektórych danych?	380
18.30. Błędna waluta a konieczność wystawienia korekty „do zera” i nowej faktury	382
18.31. Czy umorzenie długu jest podstawą do wystawienia korekty <i>in minus</i> ?	382

Rozdział 19

Noty korygujące	385
19.1. W jakiej sytuacji można wystawić notę korygującą?	385
19.2. Kto może wystawić notę korygującą?	387
19.3. Czy sprzedawca towaru/usługi może wystawić notę korygującą, jeśli na wystawionej przez niego fakturze był jedynie drobny błąd?	389
19.4. Jakich elementów nie wolno korygować notą korygującą? ...	391
19.5. Czy błędne dane nabywcy można korygować notą korygującą?	392

19.6. Jak korygować błąd w nazwie, gdy mamy do czynienia z sukcesją podatkową (np. przejściem jednego podmiotu przez drugi)?	392
19.7. Jakie informacje powinna zawierać nota korygująca?	397
19.8. Czy nota musi mieć oznaczenie „NOTA KORYGUJĄCA”?	398
19.9. Czy można wystawić zbiorczą notę korygującą?	399
19.10. Czy notę korygującą sprzedawca (wystawca faktury) musi zaakceptować?	401
19.11. W jaki sposób należy akceptować notę korygującą?	401
19.12. Czy notę korygującą można wystawić elektronicznie? ...	402
19.13. Czy za pomocą noty korygującej można zmienić datę sprzedaży?	403
19.14. Czy za pomocą noty korygującej można zmienić datę wystawienia faktury?	403
19.15. Czy za pomocą noty korygującej można zmienić termin płatności faktury (nawet gdy już jest po terminie)?	404
19.16. Czy za pomocą noty korygującej można zmienić ilość nabytego towaru?	405
19.17. Czy za pomocą noty korygującej można zmienić cenę jednostkową netto?	406
19.18. Czy za pomocą noty korygującej można zmienić pełne dane nabywcy, a jeśli nie – to w jakich przypadkach możliwe jest odstępstwo od takiego zakazu?	406
19.19. Faktura wystawiona na pracownika zamiast na pracodawcę – czy można skorygować dane za pomocą noty korygującej?	408

Rozdział 20

Duplikaty faktur	410
20.1. Co to jest duplikat faktury?	410
20.2. Kiedy należy wystawić duplikat faktury?	411
20.3. Kto może wystawić duplikat faktury?	411
20.4. Czy nabywca towaru/usługi może wystawić duplikat faktury?	414

20.5.	Jakie informacje musi zawierać duplikat faktury?	415
20.6.	Czy należy potwierdzać odbiór duplikatu faktury?	416
20.7.	W jaki sposób złożyć wniosek o duplikat faktury – czy tylko na piśmie, czy można również telefonicznie? ...	417
20.8.	Czy w przypadku sukcesji podatkowej (np. związanej z przejęciem jednego podmiotu przez drugi) sukcesor powinien wystawić duplikat faktury?	418
20.9.	Czy do faktury elektronicznej można wystawić duplikat w formie papierowej?	420
20.10.	Duplikat czy faktura – który dokument otrzymany wcześniej uprawnia do odliczenia podatku naliczonego? ...	420
20.11.	Czy podatnik jest zobowiązany do wystawienia duplikatu faktury po wydzieleniu (lub przekształceniu) – jeśli transakcja dotyczyła spółki dzielonej czy przekształconej?	421
20.12.	Czy duplikat dotyczący WNT, importu usług lub zakupu towarów i usług w mechanizmie odwrotnego obciążenia wpływa na moment rozpoznania obowiązku podatkowego?	422

Rozdział 21

Faktura wewnętrzna	424
21.1. Czy istnieje obowiązek wystawiania faktur wewnętrznych?	424
21.2. Czy można wystawić fakturę wewnętrzną?	425

Rozdział 22

Anulowanie faktury	429
22.1. Jakie są przesłanki anulowania faktury?	429
22.2. Czy można anulować fakturę, którą otrzymał nabywca i która została już wykazana w deklaracji przez sprzedawcę?	431
22.3. Czy można anulować fakturę, która została zaakceptowana przez nabywcę i dokumentowała faktyczną realizację transakcji?	432

Rozdział 23

Faktura elektroniczna	436
23.1. Co to jest faktura elektroniczna?	436
23.2. Kiedy można stosować faktury elektroniczne?	436
23.3. W jaki sposób może zostać udzielona akceptacja na stosowanie faktur elektronicznych?	437
23.4. Jakie elementy dobrze jest zawrzeć w pisemnej akceptacji na stosowanie e-faktur?	439
23.5. Czy akceptacja udzielona na podstawie przepisów obowiązujących do 2013 r. zachowuje swoją aktualność?	441
23.6. Jakie są skutki cofnięcia akceptacji na stosowanie faktur elektronicznych?	442
23.7. Pozostałe warunki umożliwiające stosowanie faktur elektronicznych	443
23.8. Jak funkcjonuje kwalifikowany podpis elektroniczny?	445
23.9. Jak funkcjonuje system EDI?	446
23.10. Jak funkcjonują kontrole biznesowe przy fakturach elektronicznych?	446
23.11. Pozostałe mechanizmy zabezpieczeń wdrożone przez podatnika	449
23.12. Jakie zasady dotyczą przechowywania faktur elektronicznych?	449
23.13. Dostęp oraz pobór i przetwarzanie danych zawartych w fakturach przechowywanych w formie elektronicznej na żądanie organów podatkowych	453
23.14. Kiedy można uznać, że faktura elektroniczna wpłynęła do nabywcy?	454
23.15. Czy otrzymanie akceptacji na stosowanie faktur elektronicznych uniemożliwia wystawienie faktury w sposób tradycyjny?	456
23.16. Czy do przesłanej elektronicznie faktury można wystawić fakturę korygującą w formie papierowej?	457
23.17. Czy faktura elektroniczna musi posiadać oznaczenia „oryginał” i „kopia”?	458
23.18. Czy do faktury elektronicznej stosujemy te same zasady wystawiania co do zwykłych faktur?	458

Rozdział 24

Ryzyko wadliwego i nierzetelnego wystawiania faktur	460
24.1. Co to jest faktura wadliwa?	460
24.2. Co to jest faktura nierzetelna?	461
24.3. Jaka jest kara za wystawienie faktury wadliwej?	462
24.4. Jaka jest kara za wystawienie faktury nierzetelnej?	463
24.5. Czy ograniczenia systemu księgowego mogą ograniczyć ryzyko podatkowe?	465

WYKAZ SKRÓTÓW

Akty prawne

- dyrektywa 2006/112 – dyrektywa 2006/112/WE Rady z 28.11.2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz.Urz. UE L 347, s. 1, ze zm.)
- k.c. – ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2017 r. poz. 459 ze zm.)
- k.k. – ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2017 r. poz. 2204 ze zm.)
- k.k.s. – ustawa z 10.09.1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz.U. z 2017 r. poz. 2226 ze zm.)
- k.p.c. – ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 155 ze zm.)
- k.s.h. – ustawa z 15.09.2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1577 ze zm.)
- o.p. – ustawa z 29.08.1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2018 r. poz. 800 ze zm.)
- r.k.r. – rozporządzenie Ministra Finansów z 14.03.2013 r. w sprawie kas rejestrujących (Dz.U. poz. 363)
- r.w.f. – rozporządzenie Ministra Finansów z 3.12.2013 r. w sprawie wystawiania faktur (Dz.U. poz. 1485)
- ustawa o VAT – ustawa z 11.03.2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2017 r. poz. 1221 ze zm.)

Inne

CIP	- Carriage and Insurance Paid to...
DAP	- Delivered at Place
Dz.Urz. Min. Fin.	- Dziennik Urzędowy Ministra Finansów
EBC	- Europejski Bank Centralny
EDI	- Electronic Data Interchange
ETS	- Europejski Trybunał Sprawiedliwości
EXW	- Ex Works
FCA	- Free Carrier
Incoterms	- International Commercial Terms
M. Pod.	- Monitor Podatkowy
NBP	- Narodowy Bank Polski
NSA	- Naczelny Sąd Administracyjny
ONSA WSA	- Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego i wojewódzkich sądów administracyjnych
POP	- Przegląd Orzecznictwa Podatkowego
SA	- sąd apelacyjny
TSUE	- Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
WDT	- wewnątrzspółnotowa dostawa towarów
WSA	- wojewódzki sąd administracyjny
WTT	- wewnątrzspółnotowe transakcje trójstronne
zw.	- sprzedaż zwolniona od VAT

WSTĘP

Faktura stanowi dokument na gruncie prawa cywilnego, handlowego oraz podatkowego. Potwierdza realizację czynności opodatkowanej VAT (w uproszczeniu transakcję sprzedaży). Pełni także istotną funkcję w zakresie jego rozliczania. Zdarza się, że wpływa na moment powstania obowiązku podatkowego. Ma także istotne znaczenie w zakresie prawa oraz momentu odliczenia podatku w niej wykazanego (tzw. podatku naliczonego). Niewątpliwie zatem jej ranga w kontekście rozliczania VAT (jako podatku o charakterze deklaratoryjnym) jest niezwykle duża. Dlatego zarówno sami podatnicy (przedsiębiorcy), jak i osoby na co dzień zajmujące się wystawianiem faktur muszą zmierzyć się z przepisami regulującymi zasady ich sporządzania oraz wprowadzania do obrotu gospodarczego. Powinny znać także zasady rozliczania zdarzeń, które generują konieczność wystawienia faktury. Przepisami podatkowymi, które nie tylko są trudne w zrozumieniu i odbiorze, ale także bardzo często nowelizowanymi.

Niniejsze opracowanie stanowi kompendium wiedzy o zasadach wystawiania faktur i dokumentowania nimi sprzedaży. Autorzy omówili w szczegółowy i wyczerpujący sposób te zasady, wielokrotnie obrazując je przykładami. Czytelnik ma możliwość zapoznania się z problematyką wystawiania faktur ujętą w formie krótkich pytań i odpowiedzi potwierdzonych każdorazowo podstawą prawną. Autorzy wszystkie zaprezentowane w niniejszym poradniku kazusy opracowali w odniesieniu do najczęstszych wątpliwości podatników, uczestników szkoleń czy własnych problemów podatkowych. Najbardziej nurtujące problemy dotyczące fakturowania zostały poparte wnikliwą

analizą prawną i przywołaniem obowiązującego stanowiska organów podatkowych czy judykatury. Dodatkowym atutem publikacji jest przedstawienie wybranych wzorów graficznych faktur, które odpowiadają wymogom obowiązujących przepisów.

Publikacja jest przeznaczona głównie dla przedsiębiorców, księgowych, doradców podatkowych oraz wszystkich osób, które na co dzień zajmują się wystawianiem faktur.

W Państwa ręce oddajemy wydanie drugie poszerzone (zaktualizowane oraz rozszerzone o zagadnienia, jakie pojawiły się w toku pracy zawodowej autorów przez kolejne 4 lata).

Rozdział 1

CO TO JEST FAKTURA?

Internetowa wersja *Słownika języka polskiego PWN* podaje, że faktura to „pisemny dowód transakcji kupna i sprzedaży lub wykonania jakiejś usługi, będący podstawą rozliczenia”¹. Jest to szczególnie dokument mający znaczenie nie tylko gospodarcze, lecz także księgowo i podatkowe. W znaczeniu gospodarczym służy do potwierdzania realizacji transakcji gospodarczych oraz wskazuje należną kwotę do zapłaty (ma głównie cel dowodowy i informacyjny). W znaczeniu księgowym oraz podatkowym jej celem jest prawidłowe określenie podatku, jaki z tytułu dokonanej czynności sprzedawca powinien rozliczyć z budżetem państwa.

Faktura to dokument sprzedaży zawierający szczegółowe dane o transakcji, m.in. dane identyfikujące sam dokument (numer, data wystawienia), wskazujący strony czynności kupna-sprzedaży (sprzedawcę, nabywcę), specyfikację przedmiotu transakcji (nazwę towaru lub usługi, cenę, ilość, wartość itp.) oraz dane niezbędne do rozliczenia podatku. Wiele faktur zawiera również informacje dodatkowe, takie jak: termin i sposób zapłaty, miejsce dostawy itp.

Jednocześnie, jak podaje art. 2 pkt 31 ustawy z 11.03.2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2017 r. poz. 1221 ze zm.), przez fakturę rozumie się dokument w formie papierowej lub w formie elektronicznej zawierający dane wymagane ustawą i przepisami

¹ Zob. <http://sjp.pwn.pl/szukaj/faktura> (dostęp: 11.04.2018 r.).

wydanymi na jej podstawie. Faktura zatem, choć często jest traktowana jako dokument rozliczeniowy lub handlowy, nie może być w sposób dowolny wykorzystywana w obrocie gospodarczym. Jej wygląd i upoważnienie do wystawienia (bądź obowiązek) ściśle regulują przepisy ustawy o VAT. Dokładnie wskazują, w jakich sytuacjach jest wystawiana, co dokumentuje oraz jakie elementy powinna zawierać (obligatoryjnie lub opcjonalnie). Jest to dokument wystawiany w dwóch (lub więcej) identycznych egzemplarzach – jeden dla sprzedawcy, drugi dla nabywcy (w szczególnych przypadkach jeszcze dla innych podmiotów). Sprzedawca ma obowiązek wystawić fakturę niezależnie od zgłoszenia żądania ze strony nabywcy towaru/usługi będącego przedsiębiorcą lub instytucją. Wyjątek dotyczy jedynie sprzedaży dokonywanej na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej czy też sprzedaży zwolnionej od podatku.

Co ważne, faktura jest dokumentem w rozumieniu art. 115 § 14 ustawy z 6.06.1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2017 r. poz. 2204 ze zm.) oraz art. 53 § 20 ustawy z 10.09.1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz.U. z 2017 r. poz. 2226 ze zm.), podających, że dokumentem jest każdy przedmiot lub inny zapisany nośnik informacji, z którym jest związane określone prawo albo który ze względu na zawartą na nim treść stanowi dowód prawa, stosunku prawnego lub okoliczności mającej znaczenie prawne. Faktura nie może zatem poświadczać nieprawdy; nie może być również wystawiana w „oderwaniu” od realiów danej transakcji gospodarczej (nie może być „pustym” dokumentem, niepoświadczającym żadnego zdarzenia). Jest to dokument o szczególnej mocy dowodowej. Jej wystawienie w sposób wadliwy (czyli niezgodny z przepisami prawa) lub nierzetelny (czyli niezgodny ze stanem rzeczywistym) jest penalizowane na mocy zarówno Kodeksu karnego skarbowego, jak i Kodeksu karnego (najczęściej tzw. mandatem karnym skarbowym).

Rozdział 2

JAKA JEST PODSTAWA PRAWNA WYSTAWIANIA FAKTUR?

§ Zgodnie z art. 2 pkt 31 ustawy o VAT przez **fakturę** rozumie się dokument w formie papierowej lub w formie elektronicznej zawierający dane wymagane ustawą i przepisami wydanymi na jej podstawie.

§ Umocowanie do wystawiania faktur, elementy, jakie dokument ten powinien zawierać, oraz sposób postępowania w sytuacji, gdy pierwotny dokument zawiera błędy czy też nie odzwierciedla w pełni dokonanej transakcji gospodarczej, ustawodawca umieścił w samej ustawie o VAT. Przepisy poświęcone fakturze znajdują się w dziale XI ustawy „Dokumentacja”, w jego rozdziale I „Faktury”. Są to art. 106a–106q ustawy o VAT. I tak:

- 1) w art. 106a podano, do jakiego rodzaju czynności w ogóle ma zastosowanie instytucja faktury;
- 2) art. 106b reguluje kwestię dotyczącą tego, kiedy obligatoryjnie (np. sprzedaż na rzecz przedsiębiorcy), a kiedy fakultatywnie (np. sprzedaż zwolniona od podatku) fakturę należy/można wystawić;
- 3) art. 106c odnosi się do dostawy towarów dokonywanych w trybie egzekucji (sprzedaż dokonywana przez komorników sądowych lub organy egzekucyjne w imieniu i na rzecz podatnika, który jest dłużnikiem);
- 4) art. 106d reguluje instytucję samofakturowania;

Paweł Barnik – doradca podatkowy, ekonomista, zastępca Dyrektora Departamentu ds. Podatków Pośrednich w ECDDP Sp. z o.o.; specjalizuje się w zakresie podatku VAT; doświadczony wykładowca problematyki podatku VAT; prowadzi szkolenia dla organów podatkowych, jednostek samorządu terytorialnego, branży spożywczej, handlowej, farmaceutycznej, TSL, ubezpieczeń społecznych, wodociągowej, energetycznej, szkolnictwa wyższego, jednostek kulturalnych.

Karolina Gierszewska – doradca podatkowy, prawnik; członek zarządu i Dyrektor Departamentu Podatków w ECDDP Sp. z o.o.; specjalizuje się w zagadnieniach związanych z podatkiem VAT oraz postępowaniem przed organami podatkowymi i sądami administracyjnymi; uczestniczy w czynnościach bieżącego doradztwa podatkowego, konsultacjach i audytach podatkowych; prowadzi wykłady związane z tematyką podatku od towarów i usług oraz szkolenia dla branży turystycznej, transportowej, medialnej, farmaceutycznej, motoryzacyjnej i wielu innych.

Publikacja w formie krótkich pytań i przystępnych odpowiedzi omawia zmienione przepisy ustawy o podatku od towarów i usług dotyczące wystawiania faktur. W opracowaniu w sposób unikalny zaprezentowano obowiązujące przepisy prawa podatkowego oraz zawarto wiele przykładów obrazujących wątpliwości podatników, wzbogacając je aktualnym orzecznictwem judykatury i stanowiącym organów podatkowych.

Autorzy usystematyzowali tematykę związaną z rodzajami faktur, ich obowiązkowymi elementami, prawidłową datą wystawienia/sprzedazy, sposobem korygowania błędów na fakturach i wszelkimi wątpliwościami, jakie powstają w toku ich wystawiania i przechowywania. W przystępny sposób omówili także regulacje związane z kursami walut, które należy zastosować w przypadku faktury walutowej.

Czytelnik znajdzie tu m.in. odpowiedzi na następujące pytania:

- W jakim terminie wystawić fakturę oraz jaką datę sprzedaży w niej wykazać?
- Jak postąpić w sytuacji, gdy wystawiono fakturę zaliczkową, a zaliczki nie otrzymano?
- Czy paragon fiskalny może zastąpić fakturę uproszczoną?
- Kiedy trzeba wystawić fakturę rozliczeniową, uproszczoną, korygującą?
- Co to jest refaktura i kiedy się ją wystawia?
- Kiedy istnieje obowiązek wystawienia faktury korygującej?
- Czy faktura korygująca musi zawierać informację o przyczynie jej wystawienia?
- Jakie są skutki zastosowania na fakturze błędnej stawki podatku VAT?
- Kiedy można stosować faktury elektroniczne?
- Jaka jest kara za wystawienie faktury wadliwej i nierzetelnej?

Opracowanie w szczególności ma pomóc w zgodnym z obowiązującym stanem prawnym wystawianiu faktur. Służyć temu będą również zamieszczone w nim przykładowe wzory niektórych typów faktur.

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45, FAX 22 535 80 01
ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL
WWW.PROFINFO.PL

ISBN 978-83-8124-671-2

CENA 149 Zł (W TYM 5% VAT)